

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/36/2012
Identifikačné číslo spisu:	8011200858
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Závadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8011200858.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci žalobcu PETRAMONT, s.r.o., so sídlom v Bardejove, Ťačevská č. 1639/38A, zastúpeného JUDr. Matúšom Hribom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Werferova ul. č. 1, proti žalovanej Sociálnej poisťovni v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o penále, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. mája 2012, č. k. 3S/70/2011-31, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. mája 2012, č. k. 3S/70/2011-31, p o t v r d z u j e .

Žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 25. mája 2012, č. k. 3S/70/2011-31, podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej z 3. októbra 2011, číslo 47678-2/2011-BA. Uvedeným rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Bardejov z 24. júna 2011, č. 700-2810385911-GC04/11, ktorým tento prvostupňový správny orgán podľa § 178 ods. 1 písm. a) deviaty bod a § 240 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) predpísal žalobcovi ako zamestnávateľovi za január 2010, február 2010, marec 2010, apríl 2010, máj 2010, jún 2010, júl 2010, august 2010, september 2010, október 2010, december 2010 penále v sume 2 652,22 €, vypočítané z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistného na úrazové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti a poistného do rezervného fondu solidarity, vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma uhradená alebo do dňa začatia kontroly.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že v rámci schváleného reštrukturalizačného plánu žalobcu boli upravené práva a povinnosti žalobcu len vo vzťahu k pohľadávkam, ktoré boli v

reštrukturalizácii uplatnenej prihláškou (išlo o poistné a príspevky za obdobie januára až apríl 2010). Pohľadávka správneho orgánu na poistnom a príspevkoch za nasledujúce obdobie vznikla až po začatí reštrukturalizačného konania, teda bola uspokojovaná ako prednostná pohľadávka podľa § 120 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“). V čase potvrdenia reštrukturalizačného plánu (uznesenie zverejnené v Obchodnom vestníku 23. novembra 2010) pohľadávka žalovanej na penále ešte neexistovala, s poukazom na § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vznikla až jeho predpísaním 24. júna 2011 (krajský súd nesprávne uviedol 24. novembra 2011), kedy bola vykonaná kontrola a kedy prvostupňový orgán aj rozhodol. Krajský súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že penále je zákonom stanovený úrok z omeškania a v zmysle schváleného reštrukturalizačného plánu majú byť uspokojené pohľadávky veriteľov len do výšky istiny bez prísľušenstva pozostávajúceho z úrokov z omeškania. Uviedol, že penále je peňažný postih za nesplnenie, resp. oneskorené plnenie svojho záväzku a nemožno ho stotožňovať s úrokom z omeškania. Žalobca porušil svoje povinnosti tým, že neodviedol poistné a príspevky včas a v správnej výške podľa príslušných ustanovení zákona, a preto nepochybil správny orgán, ak mu podľa § 240 zákona o sociálnom poistení predpísal penále.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, žalobe vyhovel a priznal žalobcovi náhradu trov konania. Namietal, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, lebo neprihliada na znenie súdom schváleného reštrukturalizačného plánu žalobcu (a právne dôsledky z toho prameniace). Z predmetného reštrukturalizačného plánu vyplýva, že pohľadávky veriteľov budú uspokojené do výšky istiny. Pohľadávky na poistnom vo výške istiny, pre nezaplatenie ktorých bolo penále predpísané, boli zahrnuté do reštrukturalizačného plánu, ktorého schválením došlo k zmene kvality pohľadávky. Podľa názoru žalobcu penále je nutné považovať za záväzok akcesorický, ktorý sa viaže na záväzok hlavný, a to platenie poisteného. Zmena doby splatnosti hlavného záväzku, majúca svoje vyjadrenie v reštrukturalizačnom pláne, má zákonitý vplyv na vedľajší záväzok v podobe penále. Schválením reštrukturalizačného plánu preto žalovaná stratila právny nárok na predpísané penále.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že pohľadávka na penále vznikla Sociálnej poisťovni až jeho predpísaním na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Bardejov. Keďže reštrukturalizačný plán žalobcu bol schválený ešte pred samotným vznikom penále, pohľadávka Sociálnej poisťovne na toto penále nemohla byť súčasťou reštrukturalizačného plánu. Opätovne poukázala na skutočnosť, že penále nemožno považovať za prísľušenstvo istiny tak, ako napríklad úrok z omeškania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno vyhovieť.

Podľa § 141 ods. 1 zákona o sociálnom poistení fyzická osoba a právnická osoba, ktoré sú povinné platiť poistné, sú povinné poistné odvádzať, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 142 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistné sa platí na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici za kalendárny mesiac pozadu, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 143 ods. 2 zákona o sociálnom poistení poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Ak je výplata týchto príjmov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená na rôzne dni, poistné je splatné v deň poslednej výplaty príjmov zúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poistné je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí poistné. Ak deň splatnosti poistného pripadne na sobotu a na deň pracovného pokoja, poistné je splatné v najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 9 a podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení do pôsobnosti pobočky Sociálnej poisťovne patrí rozhodovať v prvom stupni o uložení pokuty a penále, a

do pôsobnosti ústredia patrí rozhodovať v druhom stupni vo veciach, o ktorých rozhodovať v prvom stupni patrí do pôsobnosti pobočky.

Podľa § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

Podľa II. záväznej časti reštrukturalizačného plánu žalobcu, 2. skupiny, písm. b) sa odpustia všetky príslušenstvá mimo úrokov, teda úroky z omeškania, poplatky z omeškania a náklady z uplatnenia.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Zo spisov vyplýva, že predmetom preskúmania zákonnosti bolo rozhodnutie z 3. októbra 2011, číslo 47678-2/2011-BA, ktorým žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a súčasne potvrdila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o predpísaní žalobcovi ako zamestnávateľovi penále v sume 2 652,22 €, vypočítané z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistného na úrazové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti a poistného do rezervného fondu solidarity za január 2010 až október 2010 a december 2010, vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma uhradená alebo do dňa začatia kontroly.

Vzhľadom na znenie § 244 OSP krajský súd v správnom súdnictve bol povinný na základe žaloby žalobcu preskúmať zákonnosť uvedeného rozhodnutia žalovanej, teda musel skúmať, či žalovaná rozhodla vecne správne, keď žalobcovi bolo v spojení s prvostupňovým rozhodnutím predpísané penále.

Sporným v danom prípade zostalo právne posúdenie, a to posúdenie právnej povahy penále, ktoré žalovaná predpísala 24. júna 2011 aj za obdobie pred začatím reštrukturalizačného konania a počas reštrukturalizačného konania.

Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca výšku poistného ani z neho vyplývajúce penále, ktoré je predmetom súdneho prieskumu nespochybnil. V rámci preskúmania zákonnosti správneho orgánu o predpísanom penále podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku súd v správnom súdnictve nie je oprávnený preskúmať správnosť ďalšieho postupu žalovanej o pohľadávke, ktorá je predmetom sporu v súvislosti s reštrukturalizačným konaním, pričom ustanovenie § 114 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii umožňuje konať o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu.

Odvolací súd napriek tomu poznamenáva, že penále vyúčtované podľa zákona o sociálnom poistení nie je možné považovať za príslušenstvo pohľadávky ako zákonom stanovený úrok z omeškania, a nie je ani záväzkom akcesorickým ako namieta žalobca. Penále je sankcia za porušenie povinností odviesť poistné včas alebo v správnej výške podľa zákona o sociálnom poistení. Nárok na penále nevzniká priamo zo zákona, ale porušením uvedených povinností vzniká Sociálnej poisťovni právo predpísať penále. Až predpísaním penále vzniká Sociálnej poisťovni pohľadávka, ktorú je možné vymáhať na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia.

Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu, preto odvolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, lebo žalobca nebol v konaní úspešný a žalovaná na náhradu trov nemá právo (§ 250k ods. 1 a § 246c OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.